

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

II. De Turcico quodam, qui Tolosae in Gallia fuit, Legato.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

bu, sed armis propagandam esse, è medio sublati ijs qui adiungere se ei nolunt. Lutherus vrgentibus Catholicis vt doctrinã suã veritatem miraculo demonstratã et, nihil aliud respondit, quam quod Mahumetem respondisse diximus, nimirum, Miracula faciendi tempus iam dudum præterisse. Idem alio loco sectatores suos in Catholicorum sanguine, manus lauare iubet, vt supra ostendimus. Verum enim vero quanta similitudo & conuenientia, sit Mahumetanã & Calvinianã religionis, ipsius Calviniani Ministri, vt a P. Possenino describitur, testimonium audiamus, qui quum præfectum Turcarum vrgeret, vt sectã ipse suã captiuis Christianis sine periculo posset exponere, asserebat suum, id est harcticorum Euangelium Corano siue Mahumeris legi non adeo esse dissimile. Sanctorum enim aiebat, qui sunt in cœlis & reces, Purgatorum item & alia, vt vos Mahumetani facitis, nos quoque Calviniani negamus. Antiquas Bibliothecas & Synagogarum memoriam, vt vos fecistis, ipsarum sustulimus. Plures vos Mahumetani uxores & concubinas ducitis: & nos Calviniani mulierem, superflite licet marito, posse seiungi, & cum alio viro coniungi, alteram licet hic habeat uxorem, non ita ingens facinus arbitramur. Sacraia templaque in Synagogas seu Moscheas mutastis, aut destruxistis: nos quoque sacrarijs direptis eadem vel in nostra Consistoria, vel in equorũ stabula, vel armamentaria conuertimus, vel deniq; solo æquauimus. Virginitatem voueant inter vos nulli sunt, nec qui virginitatem voueant inter vos habetis: nos quoque antiquissima eiusmodi monasteria euertimus. Conscientia libertatem unicuique in vestris ciuitatibus permittitis: hanc nos quoque & a Regibus & a Rebus publicis vel armata manu extorquemus: Ad hæc scribens Bassa, Quin, ait, iam vos Calvinianos & nos eosdem breui futuros video, nisi quid relicto nobis aqua potu, vos tamen vinum omnino retinere, eoque ebriari uoleat. Huc vsque Posseninus. Et hæcenus quidem, quæ sit Lutheranismum cum Alcorano similitudo & conformitas, aliquo modo ostendimus; quibus si Calvinismus interponatur, facile duæ illæ inter se religiones velut maritari & in vnum consisti poterunt. Hæc tanto prolixius enarrare volui, quod opusculum eius argumenti à magno illo linguarum doctore Genebrardo promissum, post mortem eius imperfectum manferit, certe nondum typis sit diuulgatum.

II Ego quum Anno M.D.LXV. Tolosæ litteris operam darem, & è Turchia Legatus ad Carolum

IX. Baionam profecturus, eò venisset, curiositate quadam hospitium ipsius adij, & per interpretem cum honoratoribus aliquot ciuibus loquentem offendi. Quum vero inter alia quæri iussisset, verum inter præsentem aliqui essent nouæ religioni addicti; Age sius vero vir nobilis Burdigalensis, vicissim quæsiisset, cur isthoc scire expeteret? Equidem, aiebat, homines istos libenter videre velim, vt etiam alibi feci: quos certe nos plus quam reliquos Christianos amamus non solum eò quod Papam capitalem domini nostri hostem, capitaliter & ipsi oderunt, sed etiam, quia religio ipsorum ad nostram propius accedit. Quod dictum inter Tolosanum postea omnium sermonibus celebratum fuit, adeo vt Noui isti Euangelici, Turcæ passim à vulgo dicerentur. Quum deinde superioribus anois naues quædam ex magna illa ad Angliam subiugandam armata Hispanorum classe in litore nostro naufragium fecissent, & remiges quidam Turcæ è naufragio eluctati ad nos tamquam ad tutum libertatis & salutis asylum confugissent, ego duorum ex ijs qui supra geteros sapere videbantur consuetudinem mihi adiunxi, eosque de fide ipsorum diligenter sum percortatus. In omni vero sermone tantam opinionum in Christiana religione varietatem mihi obieiebant, ad nouam tamen quam veterem religionem procliuiores, quod hæc impossibilia credenda præcipere dicerent: in hoc reformatoribus nostris plane gemini, quod nihil nisi quod oculis videri, aut manibus tangi, vel intellectu saltem comprehendi potest, credere volunt. Illud sane intellexi, pro eo quem in trirēmibus obtinuerant loco, nimio plus ipsos in religione sapuisse; vt qui forte ibidem, frustratis Inquisitoribus, Lutherano aliquo ductore vsi sint.

Franciscum & Ægidium Noallios, quorum vterque apud Turcarum Imperatorem regis nostri nomine Oratoris officio functus fuerat, narrantes audiui, Mehemetem purpuratorum principem, & Mustapham Bassam eum qui Cyprum expugnauit, sæpe apud ipsos de rigore, quo rex noster erga subditos suos in religionis negotio vteretur, conquectos esse, dicentes: Debere regem in hoc potius sui domini imitari exemplum, omnibus tam Christianis quam Iudæis, modo tributum soluant; tunc conscientia quam religionis cuique sua exercitium permittentis. Postquam vero intellexerint, Non è istius religionis socios vt plurimum rebelles esse & seditionos, regis consilium laudasse, potius quam damnasse. Sicut quidem hominum aiebant pro symbolo his verba vti:

Aus:

Aut moriendum, aut obediendum? hancque legem ab omni Principe inuiolabilem esse seruandam. Et sane Mehemetes idem non poterat ignorare, quæ domini sui Solimanni, cuius præcipua negotia tractarar, fuerit sententia, Quodque consilium ille Reginae Isabella contra Nouos Euangelicos, qui in gratiam ipsius se insinuare, & in Hungaria sedem sibi querere satagebant, redderit, quamque ab omni Nouitate abhorruerit. E sermonibus vero cum Basis illis non semel habitis facile Legati nostri intellexerunt, illos controuersiarum quæ inter nos sunt de Religione, non plane fuisse ignaros; & ad ea etiam loca peruenisse eorum hominum querelas, qui tanta contentione libertatem religionis à Principibus extorquere conantur quam eandem tamen ijs in locis, ubi numero & viribus prævalent, ipsi alijs negant. Idem porro omnes testantur, qui regiones istas perlustrarunt. Turcicus vero ad Poloniæ regem Legatus, Sacramentariorum causam strenue egit & defendit; ingenue falsus, eorum doctrinam magno domino non displicere, tanquam à Mahumetana non valde abhorretem. Idem Surius, Possevinus in atheismis, & Schlüsselburgius libro primo Theologiæ Calvinisticæ, immo ipse Petrus Martyr testantur; ut quidem iam dictus Schlüsselburgius in epistola quadam scriptum reliquit. Narrat enim, quum Sultano aliquando diuersa Christianorum de Eucharistiæ Sacramento sententiæ explicarentur, eum statim Sacramentariorum opinioni tanquam magis probabili, suam adiecisse calculum. Ut enim hæretici, ita Mahumetani quoque, cœlestia & diuina mysteria humanæ rationi accommodare, & secundum hanc de ijs pronuntiare solent Londini in Anglia Anno M. D. LXXXIX. libellus prodijt, à quodam, quem Angliæ regina ab Maroci regem Mahumetanam legarat, editus. In eo auctor dicit, à rege illo magnifice admodum & summa cum gratulatione se exceptum: primo statim die mandata exponere iussum fuisse, quum Hispaniarum Regis Legatus viginti diebus audientiam vix impetrare potuerit. Et Mahumetannim quidem illum Principem aperte præ se tulisse, se tam Hispaniarum regem quam religionem ipsius odisse, eò quod in ea Inquisitionis sue: Episcoporum & Prælatorum consilio & præscripto videretur. Addit idem, Principem illum Dei esse timentem, in libris Veteris & Noui Testamenti bene versatum; Anglicana vero tam nationis quam religionis, vix potè nulla ferentis schola, præ ceteris amantem. Hoc ille Anglicus seu

Caluinianus scriptor elogio in fidelem Principem, & Christiano nomini inimicum cohortatur; & quidem non sine graui Catholici Regi contumelia. Quo vero fauore Turcarum Imperator Sacramentarios prosequutus sit, quidque de ipsorum senserit religione, sequens Narratio ostendit.

III. Solimanno filius successit Selimus, homo ebriolus & ignauus, qui vix quidquam in vita laude dignum fecit, nisi illud forte quod eum qui fratrem Mustapham natu maiorem patris iussu strangulatum, ipsi lætabundus nunciarat, necatus fuit. Ex hoc natus filius Amurathes, naturæ quodam instinctu Christianos amabat, adeo ut secreta quadam vi Christiana fides ei inspirari videretur; quam fortassis à matre hauserat. Hæc enim Cypria natione, in captiuitatem abducta, & Setimo obraram formæ excellentiam donata, quamuis arcta custodia teneretur, eam tamen religionem cui per baptismum inserta fuerat, animo penitus infixam semper seruauit. A Selimo deinde in matrimonium ducta, hanc, quem diximus, Amurathem ei genuit; cui paruulo occultis sermonibus Christianæ religionis amorem instillare, quantum poterat, conabatur. Ex quo factum est, ut ille hoc modo educatus, & gaudior factus, animum à Christianis minime alienum gesserit, nec ab ipsorum libris legendis abhorreret; vitium vero illud deterrimum & abominabile, cui patet tantopere indulserat, vehementer detestaretur. Numquam tamen, ut nec avus ipsius Solimannus induci potuit, ut inter Christianos qui in ipsius viuunt imperio Nouæ illi religioni, quantum Mahumetana non ita dissimili, sed rebellionis infamia laboranti, locum daret; e contra vero ferus se emancipijs Catholicis non modo liberum religionis suæ permittebat exercitium (in regio enim illo ergastulo, in quo plerumque duæ aurtria captiuorum millia detinentur, licet illis sacerdotes eligere, erigere altaria, processiones, aliasque in Catholica Ecclesia vsitatas ceremonias obire, pecuniam denique ad diuini seruitij sumtus colligere) verum etiam elemosynas sæpe eis mittebat, præns ut Deum pro se deprecarentur. Numquam idem Amurathes bellum contra Christianos voluit suscipere, quamuis à scelerato illo apostata Sinane Bassa assidue impelleretur, inquitens: *velle se ut omnes vicinarum regionum, id est Christiani, & lupi sui sint*

Zk. 3;

Turca